

MEMBANGUNKAN BUDAYA KESUKANAN

24

I. PENDAHULUAN

24.01 Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8), program pembangunan sukan dilaksana oleh Kerajaan Persekutuan dan kerajaan negeri serta sektor swasta dan pertubuhan sukan kebangsaan bagi menggalakkan gaya hidup sihat di samping membina sahsiah, semangat berpasukan dan muhibbah di kalangan rakyat Malaysia. Pelbagai usaha diambil bagi menarik lebih ramai penyertaan dalam aktiviti sukan dan rekreasi.

24.02 Mengambil kira kepentingan dan sumbangan sukan ke arah meningkatkan perpaduan negara dan menyemai semangat patriotik dan perpaduan serta membina masyarakat yang berdisiplin dan berdaya saing, usaha menggalakkan sukan massa dan sukan berprestasi tinggi akan terus dijalankan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9). Penekanan akan diberi dalam mewujudkan budaya bersukan di kalangan rakyat Malaysia bagi menggalakkan gaya hidup sihat serta mencapai kecemerlangan dan pengiktirafan dalam bidang sukan di peringkat kebangsaan dan antarabangsa.

II. KEMAJUAN, 2001-2005

24.03 Dalam tempoh RMKe-8, pelbagai langkah dilaksanakan bagi menyediakan satu persekitaran yang membolehkan pembangunan sukan dalam negara termasuk latihan kepada atlit, jurulatih dan pegawai sukan, pembangunan kemudahan serta penganjuran pertandingan pada peringkat nasional dan antarabangsa. Usaha ini memberi dorongan kepada pembangunan sukan dan menyumbang ke arah pertumbuhan industri pelancongan. Bagi mencapai kecemerlangan dalam pertandingan di peringkat nasional dan antarabangsa, penekanan diberi kepada pembangunan program sukan berprestasi tinggi manakala program Sukan Untuk Semua terus dipromosi bagi menggalakkan penyertaan masyarakat dalam sukan dan rekreasi.

Persekitaran yang Membolehkan

24.04 Dalam tempoh Rancangan, sejumlah 564 persatuan sukan didaftarkan selaras dengan Akta Pembangunan Sukan, 1997. Akta ini membolehkan Pesuruhjaya Sukan memastikan persatuan sukan diurus dan ditadbir dengan lebih bersistem, cekap dan profesional. Sejumlah 29 persatuan dibatalkan pendaftaran atas pelbagai sebab mengikut peruntukan di bawah Akta tersebut. Bagi meningkatkan lagi profesionalisme di kalangan pemegang jawatan persatuan sukan, pelbagai kursus dikendalikan oleh Pejabat Pesuruhjaya Sukan dan seramai 2,491 pegawai dilatih dalam tempoh Rancangan.

24.05 Satu Jawatankuasa Khas Kabinet Mengenai Sukan ditubuhkan pada tahun 2004 bagi memastikan penyelarasan dan pelaksanaan program pembangunan sukan yang berkesan. Jawatankuasa tersebut meluluskan skim pencen bulanan yang memberi pengiktirafan sewajarnya kepada bekas atlit yang cemerlang dalam Sukan Olimpik. Sehubungan ini, dua pemain badminton yang memenangi pingat di Sukan Olimpik di Barcelona pada tahun 1992 dan tiga pemain di Sukan Olimpik di Atlanta pada tahun 1996 mendapat manfaat daripada skim ini.

Program Sukan Massa

24.06 Pelbagai aktiviti di bawah program sukan massa terus dilaksanakan bagi mewujudkan rakyat Malaysia yang aktif dan sihat serta memupuk perpaduan di kalangan belia dan mencapai perpaduan negara melalui penyertaan dalam sukan. Dalam tempoh Rancangan, acara dan aktiviti sukan termasuk sukan tradisional serta sukan baru seperti sukan ekstrim, mendaki gunung, papan luncur dan sukan bermotor dianjurkan. Acara tersebut mendapat sambutan menggalakkan daripada peminat sukan dengan penyertaan seramai 615,000 orang dalam 5,120 aktiviti. Di samping itu, kempen kesedaran serta program pendidikan kecerdasan dianjurkan bertujuan untuk mewujudkan dan mengekalkan gaya hidup sihat. Program kalistenik di tempat kerja dan taman awam diperkenalkan oleh organisasi sektor awam dan swasta bagi menambah baik kesihatan dan meningkatkan produktiviti pekerja mereka.

24.07 Majlis Kecerdasan Kebangsaan ditubuhkan pada tahun 2004 untuk terus meningkatkan bilangan rakyat Malaysia yang aktif, cergas, sihat dan bersatu. Majlis ini yang merupakan gabungan empat agensi kerajaan, iaitu Kementerian Belia dan Sukan, Kementerian Kesihatan, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, menyokong pewujudan budaya bersukan di kalangan rakyat Malaysia dan membolehkan pelaksanaan program pembangunan sukan yang lebih bersepadu dan terselaras.

Program Sukan Berprestasi Tinggi

24.08 Dalam tempoh Rancangan, Kerajaan menaik taraf dan mengubahsuai serta membina kemudahan sukan di peringkat kebangsaan dan negeri. Langkah tersebut

termasuk menaik taraf stadium dan kompleks sukan seperti Stadium Tuanku Abdul Rahman, Seremban dan Kompleks Sukan Paroi di Negeri Sembilan serta pembinaan kemudahan baru termasuk Kompleks Sukan Negeri Melaka dan Kompleks Sukan Tawau, Sabah.

24.09 Bagi membolehkan penyertaan dalam pertandingan di peringkat antarabangsa, pelbagai program yang bertujuan membentuk satu kumpulan bakat muda berpotensi menjadi juara dilaksanakan oleh Majlis Sukan Negara (MSN). Sehubungan ini, Program Persediaan Atlit Sukan Komanwel, Program Persediaan Atlit Sukan Asia Tenggara (SEA) dan Program Pembangunan Belia dan Bakat terus dilaksana dalam tempoh Rancangan bagi menyediakan atlit muda dengan latihan yang bersistem. Program latihan jangka panjang tersebut meningkatkan prestasi atlit kebangsaan dengan Malaysia menjadi juara buat pertama kali dalam Sukan SEA XXI pada tahun 2001 dan atlit Malaysia layak menyertai dalam 11 acara sukan dalam Sukan Olimpik di Athens pada tahun 2004 berbanding dengan sembilan acara sukan dalam Sukan Olimpik di Sydney pada tahun 2000.

24.10 Atlit Malaysia juga cemerlang dalam kejohanan individu untuk mencapai taraf dunia dalam acara sukan seperti badminton, boling tenpin, skuasy, acara terjun, bina badan, wushu serta sukan tradisional seperti pencak silat. Atlit Malaysia menyertai, antara lain, Kejohanan Pencak Silat Dunia pada tahun 2003, Kejohanan Badminton Dunia, Kejohanan FIQ Dunia untuk boling tenpin, Kejohanan Terbuka Britain dan Kejohanan Dunia untuk skuasy pada tahun 2005.

24.11 Latihan kepada atlit, jurulatih dan pegawai sukan untuk pertandingan di peringkat kebangsaan dan antarabangsa terus dilaksana oleh persatuan sukan berkaitan dan MSN. Badan tersebut menyediakan latihan yang perlu kepada atlit untuk menyertai pertandingan antarabangsa seperti Sukan Asia, Sukan Komanwel, Sukan SEA dan Sukan Olimpik. Dalam tempoh Rancangan, Malaysia berjaya menjadi tuan rumah acara sukan kompetitif termasuk Sukan SEA XXI dan Kejohanan Hoki Piala Dunia pada tahun 2001, Kejohanan Boling Tenpin Dunia XV pada tahun 2003, Kejohanan Menembak Piala ASEAN pada tahun 2004 dan Regatta Antarabangsa Raja Muda VI serta Piala *Monsoon* pada tahun 2005. Di samping itu, dengan menjadi tuan rumah acara sukan antarabangsa lain seperti Bot Berkuasa Tinggi, *Le Tour de Langkawi* dan *Formula One Grand Prix* dapat membantu pertumbuhan industri sukan serta menyumbang kepada pembangunan industri pelancongan.

24.12 Bagi mewujudkan asas untuk penyertaan dalam sukan berprestasi tinggi, satu pendekatan yang lebih bersistem bagi mengenalpasti dan menyediakan atlit di peringkat awal di sekolah rendah dan menengah diguna pakai. Bagi tujuan ini, olahraga dan gimnastik dimasukkan dalam kurikulum pendidikan jasmani di sekolah, manakala bilangan guru pendidikan jasmani ditambah terutamanya di sekolah rendah. Satu program mengenal pasti bakat telah dilaksanakan bagi mencari atlit muda yang

berpotensi tinggi untuk dilatih di pusat latihan seluruh negara. Dalam tempoh Rancangan, seramai 2,370 atlit dilatih di 115 pusat latihan sukan oleh 208 jurulatih terlatih. Program latihan khusus juga dilaksanakan di institusi pendidikan tinggi bagi membolehkan atlit berpotensi meneruskan latihan sambil melanjutkan pengajian mereka.

24.13 Dengan adanya kemudahan sukan bertaraf dunia, usaha diambil bagi menjadikan Malaysia sebagai destinasi sukan antarabangsa serta tempat untuk melatih jurulatih dan atlit menerusi kerjasama dengan pertubuhan dan persatuan sukan antarabangsa. Atlit daripada negara beriklim sederhana digalakkan untuk menggunakan kemudahan yang ada dalam negara bagi tujuan latihan dalam keadaan iklim tropika. Dalam tempoh Rancangan, sejumlah 34 pasukan antarabangsa dalam pelbagai sukan seperti hoki, skuasy, memanah, bola sepak, renang dan olahraga mendapat manfaat daripada usaha tersebut.

24.14 Bagi mengiktiraf sumbangan olahragawan dan olahragawati dan seterusnya menggalakkan penyertaan belia dalam sukan, Kerajaan memperkenalkan pelbagai insentif dan skim kebajikan. Sebagai menghargai sumbangan mereka dalam pertandingan di peringkat antarabangsa, Skim Hadiah Kemenangan Sukan, Skim Hadiah Kemenangan Atlit Remaja, Skim Galakan Jurulatih Kebangsaan dan Skim Kecemerlangan Pengurusan Pasukan diteruskan dalam tempoh Rancangan. Sejumlah 250 atlit menerima insentif tersebut yang berjumlah RM6.1 juta.

III. PROSPEK, 2006-2010

24.15 Dalam tempoh RMKe-9, pembangunan sukan akan menekankan kepada penambahbaikan institusi dan organisasi untuk meningkatkan profesionalisme dan menggalakkan pencapaian yang lebih baik dalam sukan. Teras strategik pembangunan sukan adalah seperti berikut:

- ❑ *memperkuh jentera sukan negara dan keupayaan institusi persatuan sukan untuk menggalakkan pencapaian yang lebih baik dalam sukan;*
- ❑ *membangunkan budaya kesukanan di kalangan rakyat Malaysia melalui pelaksanaan pelbagai program sukan; dan*
- ❑ *menggalak gaya hidup aktif dan sihat melalui sukan dan rekreasi.*

Pengukuhan Jentera Sukan Negara dan Keupayaan Institusi

24.16 Dalam tempoh Rancangan, pembangunan sukan akan memberi penekanan kepada lapan sukan teras, iaitu olahraga, akuatik, badminton, boling tenpin, bolasepak, gimnastik, hoki dan skuasy. Bagi memastikan pembangunan sukan di Malaysia

diselaraskan dan diurus dengan baik secara profesional dan menepati Akta Pembangunan Sukan 1997, Pejabat Pesuruhjaya Sukan akan terus menganjurkan program latihan untuk pemegang jawatan dengan memberi tumpuan kepada pentadbiran dan pengurusan. Kira-kira 2,010 pegawai dijangka dilatih setiap tahun. Bagi menyeragamkan pengurusan persatuan sukan di seluruh negara, Akta Pembangunan Sukan, 1997 akan diperluas ke Sabah dan Sarawak.

24.17 Sektor swasta juga akan digalakkan untuk melengkapkan usaha Kerajaan dalam menyediakan kemudahan sukan dan rekreasi di kawasan yang akan dibangunkan untuk tujuan kediaman, komersial dan perindustrian. Satu rancangan jangka panjang mengenai penyediaan dan pengurusan kemudahan sukan dan rekreasi oleh sektor awam dan swasta akan digubal. Di samping itu, perkongsian dengan sektor swasta akan dipergiat bagi membantu usaha mengenal pasti bakat muda serta menyediakan peluang yang lebih kepada generasi muda menyertai aktiviti sukan.

Program Sukan Massa

24.18 Pelbagai program sukan dan aktiviti rekreasi berkaitan sukan akan dianjurkan untuk terus meningkatkan penyertaan masyarakat dalam sukan. Usaha tersebut termasuk program pembangunan kecergasan dan aktiviti luar manakala program baru berasaskan kekuatan dan ketahanan yang boleh menarik penyertaan lebih ramai di kalangan belia akan diperkenalkan. Bagi mempromosi manfaat mengekalkan gaya hidup sihat di kalangan orang ramai, lebih banyak program kesedaran seperti kempen, program pendidikan kecergasan dan kalistenik di tempat kerja dan taman awam akan diteruskan dalam tempoh Rancangan. Sebanyak 50 peratus rakyat Malaysia dijangka terlibat secara langsung dalam aktiviti gaya hidup cergas dan sihat menjelang tahun 2010. Bagi memastikan keberkesanan pelaksanaan program ini, sejumlah 24,000 jurulatih dan fasilitator dalam sukan massa akan dilantik dan dilatih melalui kursus yang akan dijalankan di dalam dan luar negara.

24.19 Program gaya hidup aktif akan diteruskan bagi membolehkan belia terutamanya di peringkat akar umbi menyertai acara sukan. Di bawah program ini, semua aktiviti sukan termasuk sukan bermotor, sukan air dan sukan udara akan digalakkan dengan sokongan sektor korporat melalui penajaan mereka. Program dan aktiviti ini akan meningkat dan menggalakkan pelancongan sukan dan menyumbang kepada pertumbuhan industri sukan.

24.20 Sebagai sebahagian usaha untuk menggalakkan penyertaan yang lebih ramai dalam aktiviti sukan, beberapa kemudahan sukan sedia ada di peringkat negeri dan daerah akan dinaikkan taraf. Langkah akan diambil untuk memastikan penyenggaraan dan penjagaan kemudahan dilakukan dengan sempurna termasuk penguatkuasaan peraturan dan prosedur mengenai penggunaan kemudahan tersebut. Di samping itu, personel terlibat dalam penyenggaraan kemudahan akan diberi latihan berkaitan bagi memastikan mereka cekap dan berupaya untuk mengurus kemudahan tersebut. Bagi

menggalak serta memudahkan penyertaan yang lebih ramai dalam sukan pada peringkat akar umbi, 13 kompleks sukan pelbagai guna peringkat daerah akan dibina. Pelbagai kemudahan untuk sukan seperti badminton, sepak takraw dan futsal serta premis untuk mengadakan mesyuarat dan lain aktiviti berkaitan masyarakat akan disediakan di kompleks tersebut. Satu jawatankuasa bagi pengurusan dan penyenggaraan yang teratur bagi setiap kompleks akan ditubuhkan di setiap kawasan berkenaan.

Sukan Berprestasi Tinggi

24.21 Dalam tempoh Rancangan, usaha akan terus diambil untuk menyediakan lebih ramai atlet muda untuk menyertai pertandingan pada peringkat antarabangsa melalui program latihan dan kejurulatihan yang sistematik. Sehubungan ini, Program Pembangunan Bakat akan menyediakan latihan kepada 14,570 atlet muda dalam 37 acara sukan. Bagi tujuan ini, pusat latihan dan jurulatih untuk Program Pembangunan Bakat akan ditambah bagi menghasilkan lebih ramai atlet berbakat menjadi juara dan berpotensi memenangi pingat terutamanya untuk Sukan Asia 2006, Sukan Olimpik 2008, Sukan Komanwel dan Sukan Asia pada tahun 2010 serta kejohanan antarabangsa yang lain. Akses yang lebih kepada program latihan di luar negara akan disediakan untuk memastikan atlet cemerlang dalam sukan berprestasi tinggi pada peringkat antarabangsa.

24.22 Pendekatan yang lebih bersistem untuk mengenalpasti dan menyediakan atlet di peringkat sekolah rendah dan menengah akan diguna pakai bagi mewujudkan asas yang lebih baik bagi membolehkan penyertaan dalam sukan berprestasi tinggi. Bagi tujuan ini, lebih ramai guru pendidikan jasmani akan ditempatkan di sekolah rendah manakala mata pelajaran olahraga dan gimnastik akan dijadikan sebahagian daripada kurikulum pendidikan. Di samping itu, program pembangunan sukan sekolah akan terus diperkukuh termasuk menaik taraf kemudahan sedia ada, membina dua sekolah sukan baru, penglibatan dan penyertaan yang lebih cemerlang di peringkat antarabangsa serta penyediaan lebih ramai jurulatih yang berkelayakan dan berkebolehan. Sekolah akan digalakkan untuk menganjur aktiviti selepas waktu sekolah bagi menyediakan peluang kepada pelajar untuk menambah baik kemahiran mereka dalam sukan yang dikenali dan melibatkan diri dalam aktiviti baru di bawah bimbingan jurulatih yang baik. Akses yang lebih baik kepada kemudahan dan kompleks sukan akan disediakan kepada pelajar termasuk kemudahan di bawah pengurusan pihak berkuasa tempatan dalam usaha menggalakkan pelajar aktif dalam sukan.

24.23 Usaha akan diambil untuk menambah bilangan jurulatih yang berkelayakan memandangkan jurulatih memainkan peranan penting dalam pembangunan sukan. Lebih banyak program latihan di peringkat sijil, diploma dan ijazah akan dijalankan. Satu program khas akan diperkenalkan untuk akreditasi jurulatih yang terlibat dalam menjalankan program pembangunan atlet manakala bekas atlet dan atlet sedia ada yang berpengalaman akan digalakkan untuk mengikuti latihan yang perlu untuk menjadi

jurulatih. Institusi pendidikan tinggi awam akan digalakkan untuk menawarkan lebih banyak tempat kepada pelajar untuk mendaftar pada peringkat ijazah dalam bidang sains sukan serta program bagi melatih jurulatih baru.

24.24 Program Persediaan Atlit akan diteruskan bagi menyediakan atlit Malaysia ke Sukan Komanwel dan Sukan Asia pada tahun 2006 dan 2010, Sukan SEA pada tahun 2007 serta Sukan Olimpik pada tahun 2008. Sebagai tuan rumah Sukan Paralimpik Timur Jauh dan Pasifik Selatan untuk Orang Kurang Upaya pada tahun 2006, Malaysia akan terus menyumbang ke arah pembangunan sukan di kalangan orang kurang upaya. Acara ini akan melibatkan penyertaan 48 negara dengan 5,000 atlit dan pegawai sukan serta 10,000 sukarelawan. Bagi tujuan ini, program latihan intensif dan khusus akan dianjurkan bagi memastikan kejayaan penyertaan atlit Malaysia. Di samping itu, peranan sebagai tuan rumah acara sukan yang lain seperti sukan Bot Berkuasa Tinggi, *Le Tour de Langkawi*, *Formula One Grand Prix* dan *Piala Monsoon* akan meningkatkan sumbangan kepada pembangunan industri pelancongan.

IV. INSTITUSI PELAKSANA DAN PERUNTUKAN

24.25 Kementerian Belia dan Sukan akan terus menjadi agensi peneraju dalam menyediakan kemudahan sukan dan rekreasi di peringkat daerah dan negeri. Kerajaan negeri, sektor swasta serta persatuan sukan akan menyediakan sokongan dalam memupuk budaya bersukan dan menggalakkan gaya hidup sihat di kalangan rakyat Malaysia.

24.26 Peruntukan pembangunan untuk tempoh RMKe-9 adalah seperti ditunjukkan dalam *Jadual 24-1*. Dripada jumlah peruntukan sebanyak RM620.8 juta, 48.3 peratus adalah untuk membina kompleks sukan pelbagai guna dan 51.7 peratus untuk menaik taraf, menambah dan menyelenggara kemudahan sukan sedia ada di peringkat daerah dan negeri serta pelaksanaan program pembangunan atlit.

JADUAL 24-1

PERBELANJAAN DAN PERUNTUKAN PEMBANGUNAN BAGI PROGRAM SUKAN, 2001-2010

(RM juta)

Program	RMKe-8 Perbelanjaan	RMKe-9 Peruntukan
Kompleks Sukan	188.0	299.9
Naik Taraf dan Penyelenggaraan Kemudahan Sukan	113.2	280.9
Program Pembangunan Atlit	6.0	40.0
Jumlah	307.2	620.8

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

V. PENUTUP

24.27 Pelaksanaan program pembangunan sukan dalam tempoh RMKe-8 menyumbang dengan ketara ke arah pewujudan sebuah masyarakat yang berdisiplin melalui penyertaan dalam sukan dan aktiviti rekreasi. Dalam tempoh RMKe-9, program pembangunan sukan akan terus memberi tumpuan kepada usaha meningkatkan akses kepada kemudahan sukan bagi memastikan penyertaan yang lebih besar di peringkat akar umbi serta memupuk bakat sukan agar cemerlang dalam kejohanan peringkat kebangsaan dan antarabangsa. Di samping itu, program pembangunan sukan akan terus menggalakkan gaya hidup sihat, membina sahsiah dan semangat berpasukan di kalangan rakyat Malaysia. Sektor swasta dan NGO dijangka memainkan peranan yang lebih penting dalam pelaksanaan program pembangunan sukan bagi melengkapi usaha sektor awam.